

Pani Wiesława Sieńkowska
Wójt Gminy Komarów-Osada
Rynek 15, 22-435 Komarów-Osada

Znak:
KD.5140.6.6.2024.RSJ235

Data:
26-05-2026

Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. – położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów-Osada) w powiecie zamojskim

Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – postanowienie o odmowie przeprowadzenia dowodu

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 78 § 1, art. 123 § 1 i § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2025 poz. 1691, dalej: „K.p.a.”) – w związku ze wszczętym postanowieniem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów-Osada) w powiecie zamojskim, oraz w związku ze złożonym wnioskiem Wójta Gminy Komarów-Osada z datą 18 maja 2026 r., znak: GNUMP.6722.1.2024,

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków postanawia

odmówić uwzględnienia żądania dowodowego strony w ramach prowadzonego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków – Gminy Komarów-Osada reprezentowanej przez Wójta Gminy Komarów-Osada, Panią Wiesławę Sieńkowską, dotyczącego zwrócenia się przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do Lubelskiej Izby Rolniczej (ul. Pogodna 50A, 20-337 Lublin) o zajęcie stanowiska w prowadzonym przez LWKZ postępowaniu administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r.

Uzasadnienie

Postanowieniem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej: „LWKZ”) z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów-Osada) w powiecie zamojskim. W toku tego postępowania został złożony wniosek Wójta Gminy Komarów-Osada z datą 18 maja 2026 r., znak: GNUMP.6722.1.2024 - reprezentującego stronę tego postępowania, tj. Gminę Komarów-Osada. Gmina Komarów-Osada jest

bowiem właścicielem nieruchomości znajdujących się na terenie na obszarze objętym postępowaniem, położonych w obrębach ewidencyjnych:

- Antoniówka Komarowska, tj. działek nr ew.: 9, 26, 37, 130, 139, 140, 141, 196, 244, 245, 246, 267, 290, 291, 293, 247,
- Wolica Śniatycka, tj. działek nr ew.: 58/1, 58/2, 58/3, 81/1, 81/2, 100/2, 101/2, 102/2, 130/2, 104/2, 105/2, 106/2, 142/1, 162, 170, 170/4, 107/6, 108/2, 100/2, 111/2, 112/4, 112/6, 116/2, 117/2, 118/4, 121/1, 122, 123, 185, 186/1, 187/1, 188/1, 189/1, 190/1, 191/1, 192/1, 194/1, 195/1, 196/3, 196/6, 197/1, 198/1, 199/1, 200/1, 201/1, 202/3, 202/5, 203/1, 204/1, 205/1, 206/1, 207/1, 208/1, 209/11 (właściwy nr 209/1?), 210/1, 210/2, 211/2, 212/3, 212/5, 212/7, 202, 295, 296, 315, 328/1, 329/1, 455, 467/2, 112/4, 112/6, 114/2, 119/2, 120/2, 121/2, 233, 455, 328/1, 103/2, 110/2, 109/1.

Wskazany powyżej wniosek z datą 18 maja 2026 r., znak: GNUPP.6722.1.2022, zawiera żądanie zwrócenia się przez LWKZ do Lubelskiej Izby Rolniczej w Lublinie „o zajęcie stanowiska w przedmiotowym postępowaniu”.

Wyrazem uprawnienia procesowego strony do wystąpienia z żądaniem przeprowadzenia dowodu w toku postępowania wyjaśniającego jest art. 78 § 1 K.p.a., zgodnie z którym organ prowadzący postępowanie obowiązany jest uwzględnić żądanie dowodowe strony, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy. Z żądaniem przeprowadzenia dowodu strona może wystąpić na każdym etapie postępowania wyjaśniającego, konieczne jednak jest spełnienie przesłanek zawartych w tym artykule. Oceny spełnienia tych przesłanek pod względem ich przydatności do ustalenia stanu faktycznego dokonuje organ administracji prowadzący postępowanie.

W ocenie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- zgłoszony przez stronę środek dowodowy nie ma żadnego znaczenia dla wyjaśnienia kwestii zasadności wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. ani nie przyczyni się do ustalenia kierunku przyszłego rozstrzygnięcia tego postępowania w formie decyzji administracyjnej. W obowiązującym orzecznictwie sądowo-administracyjnym ugruntowany jest pogląd, że jeżeli wnioski dowodowe uczestnika postępowania w sposób oczywisty są zbędne, należy je wyeliminować w celu uporządkowania materiału dowodowego. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 19 października 2017 r., sygn. II OSK 279/16, wskazał, że organy administracji mają obowiązek podejmować czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, czyli wszystkich istotnych do rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, nie zaś wszystkich czynności, o których przeprowadzenie postuluje strona postępowania. Skuteczność prawna żądania strony w zakresie uwzględnienia wniosku dowodowego jest uzależniona od spełnienia przesłanki, tj. przedmiotem dowodu musi być okoliczność mająca znaczenie dla sprawy, a więc dotycząca przedmiotu sprawy i mająca dla rozstrzygnięcia sprawy,
- postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte w związku ze złożonym wnioskiem organizacji społecznej w trybie art. 31 § 1 K.p.a. Przedmiotem tego postępowania jest bowiem ocena wskazanych we wniosku w/w organizacji nieruchomości wyłącznie pod kątem posiadania przez nie wartości kwalifikujących do wpisu do rejestru zabytków, jako krajobrazu kulturowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.). Jednocześnie, przedmiotem tego postępowania nie są kwestie ekonomiczne ani inwestycje planowane na obszarze nieruchomości wskazanych w postanowieniu LWKZ z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024. W związku

ul. Archidiakońska 4

tel./fax: 81 532 90 35

e-mail: info@wkz.lublin.pl

20-113 Lublin

tel.: 815325937

ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP

www.gov.pl/web/wuoz-w-lublinie

e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17

z powyższym, obecnie prowadzone w tym zakresie przez LWKZ postępowanie dowodowe, dotyczy badania wskazanego powyżej obszaru, wyłącznie pod kątem ewentualnego posiadania w/w wartości i zasadności ich zachowania poprzez wpis do rejestru zabytków. Z tego również powodu, w decyzji administracyjnej kończącej przedmiotowe postępowanie znajdzie się rozstrzygnięcie kwestii ewentualnego wpisu do rejestru zabytków w odniesieniu do całego obszaru objętego niniejszym postępowaniem - przy czym dopiero w rozstrzygnięciu tego postępowania LWKZ określi zasadność ewentualnego wpisu do rejestru tego obszaru lub jego części, albo odmowy wpisu,

- Lubelska Izba Rolnicza nie jest upoważniona do wydawania opinii dotyczących wartości artystycznych (przestrzennych), historycznych i zabytkowych, które mogą kwalifikować dany obszar lub obiekt do objęcia ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Jest jednostką samorządu rolniczego, a prawną podstawą jej funkcjonowania jest ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 183), oraz Statut. Określony w nich zakres zadań Lubelskiej Izby Rolniczej skupia się na rozwiązywaniu problemów rolnictwa i kształtowaniu polityki rolnej. Zakres w/w zadań obejmuje m.in. czynności wskazane we wniosku Wójta Gminy Komarów-Osada z datą 18 maja 2026 r., znak: GNUPP.6722.1.2024, cyt.: „sporządzenie analiz, ocen, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej oraz rynku rolnego”. Kompetencje tej jednostki nie dotyczą zatem ochrony zabytków ani wydawania opinii w sprawach dotyczących wpisów do rejestru zabytków lub zasadności ochrony konserwatorskiej konkretnych obiektów i obszarów,
- zgodnie z obowiązującym przepisem art. 84 § 1 K.p.a. - gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ administracji publicznej może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii. Biegły w postępowaniu administracyjnym, to osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę, która może być potrzebna do rozstrzygnięcia sprawy. Wobec powyższego organ administracji publicznej może powołać biegłego, aby ten wydał opinię, jeśli w sprawie występują zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. W przedmiotowym postępowaniu brak jest przesłanek do powołania biegłego w celu określenia konsekwencji ewentualnego wpisu do rejestru zabytków i ich wpływu na ograniczenia w dysponowaniu nieruchomością objętą takim wpisem. Należy bowiem przypomnieć, że konsekwencje ewentualnego wpisu do rejestru przedmiotowego obszaru pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. zostały wyjaśnione stronom na etapie wszczęcia postępowania – w skierowanym do nich pocztą tradycyjną postanowieniu Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024. Integralną częścią tego postanowienia był załącznik, tj. „Pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków nieruchomych krajobrazu kulturowego”, które stanowi wybór najważniejszych przepisów określających skutki dokonania takiego wpisu do rejestru. W/w pouczenie zawiera również informację, że pełna treść przepisów znajduje się w ustawie z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ponadto, kwestie praw i obowiązków właścicieli nieruchomości znajdujących się na terenie objętym przedmiotowym postępowaniem, a także wyjaśnienie konsekwencji ewentualnego wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego były wielokrotnie przedmiotem urzędowej korespondencji LWKZ - przekazywanej do wiadomości stronom postępowania między innymi pismami: z datą 22 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ40; z datą 5 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ50; z datą 12 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ80. Niezależnie od powyższego, Gmina Komarów-Osada od wszczęcia niniejszego postępowania otrzymuje na podstawie art. 49a K.p.a., tj. do upublicznienia w formie publicznego obwieszczenia,

korrespondencję LWKZ prowadzoną w sprawie przedmiotowego postępowania z innymi stronami i instytucjami, która również zawiera informacje w tym zakresie. W/w korespondencja zawiera m.in. postanowienia LWKZ:

- z datą 05 sierpnia 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ176, KD.5140.6.6.2024.RSJ177, KD.5140.6.6.2024.RSJ178, KD.5140.6.6.2024.RSJ179, KD.5140.6.6.2024.RSJ180, KD.5140.6.6.2024.RSJ181, KD.5140.6.6.2024.RSJ182, KD.5140.6.6.2024.RSJ183, KD.5140.6.6.2024.RSJ184,
- z datą 06 sierpnia 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ186,
- z datą 28 sierpnia 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ190, KD.5140.6.6.2024.RSJ191, KD.5140.6.6.2024.RSJ192,

którymi również odmówiono uwzględnienia analogicznego żądania dowodowego stron w kwestii zwrócenia się o opinię m.in. Lubelskiej Izby Rolniczej w sprawie dotyczącej niniejszego wpisu do rejestru zabytków,

- zgromadzony dotychczas materiał dowodowy potwierdza, że teren objęty niniejszym postępowaniem jest terenem typowo rolniczym, gdzie przeważają grunty orne. W związku z powyższym, ponownie informujemy, że przedmiot tego postępowania i zakres ewentualnej ochrony konserwatorskiej dotyczy krajobrazu kulturowego w rozumieniu przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. **W przypadku dokonania ewentualnego wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem (w zakresie wskazanym na etapie wszczęcia postępowania lub części tego obszaru) – wpis tej kategorii zabytku nie spowoduje utrudnień w istniejącej uprawie działek rolniczych, braku możliwości odnawiania lub poprawy stanu obecnej zabudowy na tym obszarze, ani braku możliwości rozwoju dla wsi poprzez inwestycje drogowe oraz kształtowanie przestrzeni publicznych. Sposób użytkowania nieruchomości znajdujących się w jego obrębie nie zmieni się, a nawet celowe będzie jego utrzymanie (w szczególności jako tereny upraw wraz z istniejącą zabudową siedliskową). Konieczne będzie utrzymanie i eksponowanie wartości w/w obszaru poprzez podejmowanie działań odnoszących się zarówno do ochrony dziedzictwa kulturowego, jak i środowiska przyrodniczego. Konieczne będzie również wprowadzenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego szczegółowych ustaleń dotyczących obowiązujących form ochrony oraz zasad zagospodarowania tego terenu, uwzględniających opiekę nad zabytkami i ochronę wartości chronionych takim wpisem, a także wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Ewentualny wpis nie będzie mieć również wpływu na możliwość dokonywania przez osoby prywatne zmian prawnowłasnościowych tych nieruchomości. W przypadku dokonania wpisu do rejestru - pozwolenia LWKZ wymaga bowiem sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek (zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami).**

Postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Zgodnie z art. 123 § 1. K.p.a., w toku postępowania organ administracji publicznej wydaje postanowienia.

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

tel./fax: 81 532 90 35
tel.: 815325937

e-mail: info@wkz.lublin.pl
ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP

www.gov.pl/web/wuoz-w-lublinie

e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17

2. Zgodnie z art. 123 § 2 K.p.a. – postanowienia, które dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, lecz nie rozstrzygają o istocie sprawy wszczętej w przedmiocie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości.
3. Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie. Zgodnie z art. 142 K.p.a. postanowienie, na które nie służy zażalenie, strona może zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji.

dr Dariusz Kopciowski

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

/kwalifikowany podpis elektroniczny/

Otrzymują:

- 1) Adresat
- 2) a/a

Do wiadomości:

1. Strony postępowania - otrzymują postanowienie do wiadomości (w wersji zanonimizowanej) w drodze obwieszczenia, zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
2. Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29, 22-400 Zamość
3. a/a

Pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Integralną częścią pisma jest potwierdzenie weryfikacji podpisu elektronicznego wraz z identyfikatorem pisma wydanym przez system teleinformatyczny za pomocą którego pismo zostało wysłane.

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

tel./fax: 81 532 90 35
tel.: 815325937

e-mail: info@wkz.lublin.pl

ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP

www.gov.pl/web/wuoz-w-lublinie

e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17